

آئین نامه آموزشی دوره‌های کارشناسی به همراه آئین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر

تهیه و تنظیم: مدیریت امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه گلستان

«۱۳۹۷»

امام خمینی (ره):

سلام بر جوانان برومندی که با سلاح علم در
سرافرازی و اعتلای کشور عزیز اسلامی کوشاود

رسیدن به هدف‌های انسانی - اسلامی از هیچ

زحمت و کوششی دریغ ندارند.

مقدمه:

از آنجایی که آگاهی از آئین‌نامه آموزشی و تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر نقش انکارناپذیر در روند و پیشرفت تحصیلی دانشجویان خواهد داشت، مدیریت امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه بر آن شد که مجموعه‌ای گردآوری و تدوین نماید تا در دسترس این عزیزان قرار گیرد.

هدف این است که دانشجویان عزیز شاهد و ایثارگر ابتدا با آئین‌نامه آموزشی و سپس آئین‌نامه تسهیلات مربوط به خود آگاهی یابند تا بتوانند از مزایای آن بهره‌مند شوند. لذا تأکید و سفارش این مدیریت آن است که دانشجویان گرامی حتماً؛ آنرا دقیقاً مطالعه و در صورت داشتن هرگونه ابهام یا سؤالی موضوع را با مدیریت مذکور در میان بگذارند. آرزوی ما موفقیت شما در ارتقای تحصیلی است.

«آئین نامه آموزشی»

دوره کارشناسی»

مورخ: ۱۳۹۳/۱۲/۱۶

مقدمه

به استناد بندهای ۲، ۸ و ۱۲ ماده ۳ آئین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۹/۴)، آئین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آئین‌نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲- تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذیربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.
۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام

- وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.
۶. غیرحضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.
۷. نیمه‌حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضور و بخشی از آن به صورت غیرحضور انجام می‌شود.
۸. راهنمای آموزشی: عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش‌آموختگی باشد.
۹. برنامه درسی: منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
۱۰. واحد درسی: میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
۱۱. درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
۱۲. رشته تحصیلی: یک از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی

دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

۱۳. گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد. که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

۱۴. دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۵. دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۶. دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۷. دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۸. گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۱۹. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه اندازی آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۰. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاست-گذاری بخشی از دانشگاه می‌باشد که در حوزه معاونت و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می‌شود و نسبت به سیاست-گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می‌نماید. شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آئین‌نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

۲۱. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

۲۲. نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۲۳. دوره تابستان: شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

۳.۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.

۳.۲. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴- نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود. تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده ۶- دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در اینصورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند

حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳: در شرایط خاص دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش-آموخته شود، با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴: دانشجو همزمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی‌تأثیر است (به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی‌شود).

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش-آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۷) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره ۵: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد

این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۱۰- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش‌آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

ماده ۱۱- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار و در یک رشته تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیأت امنای دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آئین‌نامه می‌تواند در دوره‌های غیرحضوری که

منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان براساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

ماده ۱۴- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۵- مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

تذکره:

*برای کلیه دانشجویان ورودی ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲/۵ سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته ۵ سال است.

* برای کلیه دانشجویان ورودی قبل از سال تحصیلی ۱۳۹۱ حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته ۶ سال است.

ماده ۱۶- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

ماده ۱۷- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیرموجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: دانشجوی می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجوی کمتر از ۱۲ واحد نشود.

شیوه نامه اجرایی:

شرایط احراز غیبت موجه :

الف) ارائه گواهی معتبر مبنی بر بستری روزانه در بیمارستان و درمانگاه و ارائه تسویه حساب

ب) تاییدگواهی توسط پزشک معتمد دانشگاه

ج) فوت بستگان درجه ۱ دانشجوی (پدر، مادر، خواهر، برادر، فرزند)

تذکر: با داشتن هر یک از شرایط فوق الذکر، دانشجوی موظف است حداکثر یک هفته بعد از غیبت در کلاس یا امتحان پایان نیمسال نسبت به ارائه مدارک توجیهی غیبت خود، به دانشکده مربوطه اقدام نماید.

ماده ۱۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در زیر نمرات تحصیلی دانشجوی، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و

صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۱۹- چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۱۰: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: برای کلیه دانشجویان قبل از ورودی ۱۳۹۱ حداکثر نیمسالهای مشروطی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب است که دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۳: برای کلیه دانشجویان ورودی ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ حداکثر نیمسال‌های مشروطی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب است. در مواردی که معدل کل

دانشجو ۱۲ یا بالاتر باشد، در سقف سنوات مجاز می تواند تا زمانی که مشروط نشود به تحصیل ادامه دهد در غیراین صورت، از تحصیل محروم می شود.

تبصره ۴: برای کلیه دانشجویان ورودی ۱۳۹۳ و بعد از آن حداکثر نیمسال های مشروطی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال متوالی یا متناوب است که دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

شیوه نامه اجرایی:

چنانچه دانشجوی سال آخر (کلیه ورودی ها) ۲۴ واحد درسی جهت فارغ التحصیلی داشته و کل آن واحدها را بتواند در نیمسال آخر اخذ نماید مشمول اخذ حداکثر ۱۴ واحد در صورت مشروطی نمی گردد. در صورتی که موفق به اخذ کل آن واحدها نگردد تنها مجاز به اخذ ۱۴ واحد درسی می باشد.

ماده ۲۰- دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز،

در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجو می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود. شیوه نامه اجرایی:

دانشجوی متقاضی مرخصی پزشکی مکلف است در اسرع وقت (زمان اعلام شده در تقویم آموزشی برای اخذ مرخصی) نسبت به تحویل مدارک پزشکی به واحد مربوطه اقدام نماید.

ماده ۲۱- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است. شیوه نامه اجرایی:

دانشجوی متقاضی ادامه تحصیل مکلف است در اسرع وقت (در همان نیمسال) نسبت به تحویل مدارک و مستندات خود جهت طرح در شورای آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

ماده ۲۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

شیوه نامه اجرایی:

*دانشجویی که متقاضی لغو درخواست انصراف از تحصیل باشد اگر در بازه زمانی درخواست انصراف تا لغو درخواست انصراف در کلاس‌های درس شرکت نکرده باشد مشمول تبصره ماده ۱۷ خواهد شد.

*دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل موظف است نسبت به تسویه حساب هزینه‌های آموزش رایگان تا زمانی که مشغول به تحصیل بوده است اقدام نماید. سپس با رعایت مفاد ماده ۲۲ حکم انصراف قطعی ایشان صادر خواهد شد.

ماده ۲۳- دانشجوی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

(الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه؛

(ب) موافقت گروه آموزشی مبدأ و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه؛

(ج) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی‌ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور (داشتن کد رشته مورد تقاضا در کارنامه محرمانه)

(د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده؛

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

شیوه نامه اجرایی:

* گذراندن حداقل ۲۴ واحد درسی جهت تغییر رشته و گرایش الزامی است.

* دانشجوی ابتدا تایید کد مورد تقاضا جهت تغییر رشته را از آموزش کل می گیرد.

* پس از اخذ تاییدیه به آموزش دانشکده مراجعه و فرم مورد تقاضا را دریافت و تکمیل می نماید.

* فرم تکمیل شده را به گروه خود جهت طرح در گروه آموزشی تحویل می دهد.

* پس از تایید گروه مبدا فرم به اداره آموزش کل ارسال تا برای طرح درخواست و بررسی و اعلام نظر گروه رشته مورد تقاضا ارسال شود.

* نتیجه بررسی گروه مقصد به آموزش کل ارسال و سپس دانشجوی از نتیجه مطلع خواهد شد.

ماده ۲۴- تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵- تغییر رشته دانشجوی در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان‌پذیر است.

ماده ۲۶- مهمانی و انتقال دانشجوی مطابق آئین‌نامه مهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

ماده ۲۷- انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد، فقط برای یک بار امکان‌پذیر است.

ماده ۲۸- معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو براساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.
تبصره ۱: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

تبصره ۲: معادل‌سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم‌عرض زیر صورت می‌گیرد؛

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه-حضوری یا غیرحضوری؛

ب) نیمه‌حضوری به نیمه‌حضوری و غیرحضوری؛

ج) غیرحضوری به غیرحضوری.

شیوه نامه اجرایی:

چنانچه واحدهای معادل‌سازی شده دانشجو هنگام تغییر رشته یا گرایش بیش از ۵۰ واحد درسی باشد این دانشجو واجد شرایط استفاده از تسهیلات بدون آزمون مصرح در آیین‌نامه استعدادهای درخشان نخواهد بود.

ماده ۲۹- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات

تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درسهایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۰- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که میانگین کل دانشجوی در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر شود.

تبصره ۲: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده ۳۱- تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت‌نام آخرین نمره درس دانشجو در

اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲- مسئولیت حسن اجرای این آئین‌نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳- این آئین‌نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آئین‌نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم‌الاجرا است و تمام آئین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بی اثر اعلام می‌شود

**آئین نامه تسهیلات آموزشی ویژه
دوره کارشناسی شاهد و ایثارگر**

مقدمه

به منظور تحقق فرامین بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خصوص رسیدگی همه جانبه به امور آموزشی، فرهنگی یادگاران معزز شهدا و ایثارگران، و اهتمام ویژه در تربیت و تحصیل فرزندان آنان و در راستای تحقق اهداف قانون جامع ایثارگران، این آئین‌نامه با رویکرد توانمندسازی، عزتمندی، هویت‌مداری و متناسب با نیازهای جامعه هدف و به منظور اصلاح، تکمیل و تجمیع آئین‌نامه‌ها و مقررات آموزشی موجود تدوین گردیده است و در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۹/۴ ستاد برنامه‌ریزی طرح شاهد به تصویب نهایی رسیده است.

تعاریف:

(الف) دانشجویان شاهد و ایثارگر: دانشجویان شاهد و ایثارگر شامل موارد ذیل می‌-

باشند:

- (۱) جانبازان ۲۵٪ و بالاتر
- (۲) آزادگان
- (۳) همسر و فرزند (شهید، جاویدالثر، آزاده، جانباز ۲۵٪ و بالاتر)
- (۴) جانباز با حداقل ۱۵٪ جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه
- (۵) رزمنده با حداقل شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه

(ب) ستاد: ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه:

(ج) کمیته منتخب: کمیته منتخب ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، این کمیته به منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به درخواست‌های آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر و به تشخیص رئیس ستاد تشکیل می‌گردد و اعضای آن متشکل از افراد ذیل می‌باشد:

۱. معاون آموزشی دانشگاه یا مدیر آموزش دانشگاه به عنوان رئیس کمیته

۲. مدیرکل (با حسب مورد مدیر و یا رئیس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر
به عنوان دبیر ستاد

۳. یک نفر از اعضای هیأت علمی استاد مشاور دانشگاه

د) دبیر ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

یادآوری:

• در دانشگاه‌ها و یا مراکز آموزش عالی که کمیته منتخب ستاد تشکیل نمی‌گردد موارد مربوطه در کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه بررسی و تصمیم‌گیری می‌شود.

۱- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۷:

در صورتی که معدل کل دانشجوی شاهد و ایثارگر ۱۴ و بالاتر باشد می‌تواند با رعایت ضوابط این ماده در نیمسال تابستان حداکثر ۸ واحد درسی انتخاب نماید.

۲- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر می‌تواند حداکثر در دو نیمسال تحصیلی با تأیید کمیته منتخب ستاد حداقل ۱۰ واحد درسی انتخاب نماید.

۳- تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که حداکثر ۱۰ واحد درسی برای اتمام واحدهای دوره تحصیلی داشته باشد می‌تواند با تأیید کمیته منتخب ستاد واحدهای مذکور را در نیمسال تابستان انتخاب نماید.

۴- تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷:

در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی به تشخیص کمیته منتخب ستاد، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو کمتر از ۱۴ واحد درسی برسد، در این صورت میانگین کمتر از ۱۲ دانشجو مشروطی محسوب نمی‌شود. (استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز

می‌باشد.)

۵- تبصره الحاقی به ماده ۱۲:

دانشجویان شاهد و ایثارگر برای دروس مردودی یک بار معاف از پرداخت هزینه می‌باشند. همچنین در صورتی که حذف درس دانشجوی شاهد و ایثارگر با تأیید ستاد انجام گرفته باشد از پرداخت هزینه معاف می‌باشد.

۶- تبصره الحاقی به ماده ۱۵:

به حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجویان شاهد و ایثارگر در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته دو نیمسال اضافه می‌شود.

۷- تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۶:

مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجویان جانباز که به دلیل عدم توانایی ناشی از مجروحیت نیاز به افزایش مدت زمان امتحان می‌باشد، بنا به تشخیص و اعلام دبیر ستاد، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

۸- تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۷:

تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات درس یا امتحان با کمیته منتخب ستاد می‌باشد. چنانچه غیبت موجه دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات امتحان درس یا دروس به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد و دانشجو نتواند در امتحان درس یا دروس اخذ شده شرکت با تأیید کمیته منتخب ستاد می‌تواند حداکثر تا پایان نیمسال بعدی در امتحان درس یا دروس شرکت نماید، در غیر این صورت درس یا دروس مذکور حذف می‌شود و مطابق تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷ رعایت حد نصاب الزامی نیست. "عدم ثبت نمره یا کسب نمره قبولی در درس یا دروس مذکور مانع اخذ دروس بعدی نخواهد شد."

۹- تبصره الحاقی به تبصره ۲ ماده ۱۷:

در شرایط خاص، حذف کلیه دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجوی شاهد و ایثارگر و تأیید کمیته منتخب ستاد تا قبل از شروع امتحانات امکان پذیر است. این نیمسال جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود. (استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز می باشد).

۱۰ تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۱۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر مجاز است یک درس بیشتر از سایر دانشجویان حذف اضطراری نماید.

۱۱ تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۸:

نمرات مردودی ۵ عنوان درس دانشجوی شاهد و ایثارگر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آن محسوب نمی شود، مشروط بر اینکه در نیمسال- های بعد حداقل نمره ۱۲ را در دروس مزبور اخذ نماید.

۱۲ تبصره الحاقی به ماده ۱۹:

یک نیمسال به تعداد نیمسال های مشروطی مجاز دانشجویان شاهد و ایثارگر اضافه می گردد.

- کل مبلغ شه

- ریه برای دانشجویان مشروطی دوره شبانه بر عهده خود دانشجو می باشد.

۱۳ تبصره الحاقی به تبصره ۲ ماده ۲۰:

در صورتی که مرخصی برای معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد، با ارائه مدارک مربوط و تأیید ستاد و پزشک دانشگاه، آن نیمسال جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

۱۴ تبصره الحاقی به ماده ۲۱:

در صورتی که دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل معالجات پزشکی و صدمات ناشی از جنگ و یا آلام متأثر از آن، دچار وقفه تحصیلی به میزان حداکثر ۲

نیمسال شود، با تأیید ستاد می‌تواند ادامه تحصیل دهد و آن مدت جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.

۱۵ تبصره الحاقی به ماده ۲۳:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به تشخیص کمیته منتخب ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می‌تواند به رشته دیگری در همان دوره و در سایر گروه‌های آزمایشی تغییر رشته دهد. در صورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل دانشجو باشد، با تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر سازمان امور دانشجویان، درخواست دانشجو در شورای موارد خاص مرکزی مطرح خواهد شد.

۱۶ تبصره الحاقی به ماده ۲۳:

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر تغییر رشته با تشخیص ستاد و حداکثر دو بار امکان‌پذیر می‌باشد.

۱۷ تبصره الحاقی به ماده ۲۵:

تغییر گرایش دانشجویان شاهد و ایثارگر مقطع کارشناسی ناپیوسته با تشخیص کمیته منتخب ستاد و برای یک بار انجام می‌گیرد.

۱۸ تبصره ۱ الحاقی به ماده ۲۶:

کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی موظفند در هر نیمسال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر مطابق آئین‌نامه نقل و انتقال مصوب شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند. بهره‌مندی دانشجویان شاهد و ایثارگر از آئین‌نامه مذکور مانعی برای استفاده از مهمانی و انتقال از طریق "آئین‌نامه مهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی، کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی" نمی‌باشد.

۱۹ تبصره الحاقی به ماده ۲۸:

انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش برای دانشجویان شاهد و ایثارگر مطابق با تبصره‌های الحاقی به مواد ۲۳، ۲۵، و ۲۶ انجام می‌گیرد.

۲۰ تبصره الحاقی به ماده ۲۸:

پذیرش کلیه دروس قابل تطبیق، با نمره ۱۰ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایثارگر مهمانی، انتقال و انتقالی توأم با تغییر رشته توسط دانشگاه مقصد الزامی است. (تشخیص قابل تطبیق بودن دروس در صلاحیت گروه آموزشی دانشگاه مقصد می‌باشد.)

۲۱ تبصره الحاقی به تبصره ماده ۲۹:

در صورت تأیید کمیته منتخب، به دانشجوی شاهد و ایثارگر دو نیمسال فرصت داده می‌شود تا با گذراندن حداکثر ۳۰ واحد معدل کل خود را حداقل به ۱۲ برساند.

۲۲ تبصره الحاقی به ماده ۳۰:

در صورتی که میانگین نمرات واحدهای گذرانده دانشجوی شاهد و ایثارگر منصرف یا محروم از تحصیل مقطع کارشناسی ۱۰ و بالاتر باشد و حداقل ۷۰ واحد درسی را گذرانده باشد یک نیمسال جهت جبران معدل کل اعطا می‌گردد. مبنای محاسبه معدل، می‌تواند دروس گذرانده مجاز با نمره بالای ۱۲ قرار بگیرد.